

2008:42

Interpellation av Tomas Rudin (s) om stadens ekonomiska rådgivning gällande s.k. subprimelån, privatlån med liten eller obefintlig säkerhet

Dnr 109-2453/2008

Under hösten 2008 skakades världen av den största finanskrisen världen hittills skådat då amerikanska banker kollapsade under bara några veckor. Den amerikanska staten tvingades till extraordinära insatser då hela eller delar av finansinstitut förstatligades och befintliga risker togs över från bankerna. I botten på denna finanskris låg en bostadsfinansieringskris som bestod av att banker och kreditgivningsinstitut vidgat sina marknader genom att erbjuda nya kundgrupper lån med mycket små eller obefintliga säkerheter för att finansiera boende. I vissa fall hade bankerna till och med räknat med att en del av återbetalningen skulle ske med hjälp av framtida värdestegringar på bostadsmarknaden. Pengar som inte fanns skulle finansiera lån som inte kunde betalas tillbaka. När bubblan sprack föll säkerheterna ihop som ett korthus och bankernas återförsäkringar och säkerheter föll tillsammans med bostadsmarknadens priser. De tidigare överbelånade bostäderna föll i pris och säkerheterna blev ännu mindre värda. Krisen blev allt värre för varje dag som gick och smittade över till stora delar av världens kreditmarknader.

Många av huvuddragen i den nuvarande amerikanska finanskrisen känns igen från den svenska bankkrisen i början av 1990-talet då många stockholmare fick se sina bostäder sjunka i värde samtidigt som bankerna tvingades höja räntorna. Många tvingades lämna sina hus och bostadsrätter då den svenska bankkrisen var ett faktum 1992. Sedan dess har de svenska bankerna lagt om sina rutiner och idag är säkerheterna högre men man kan ändå undra när man ser hur bostadsmarknaden i Stockholm har utvecklats de senaste åren om kalkylerna håller. I efterdyningarna av den internationella finanskrisen höjs nu de svenska boendelånen räntor och många stockholmare är högt belånade. Vi får ändå hoppas att svenska banker lärt sig en läxa och att säkerheterna håller den här gången. Men, i utkanten av kreditmarknaden i Stockholm, finns ändå verk-

samheter som kan komma att påverkas allvarligt av den internationella krisen och det är de sk sub-primelån som även här ges till personer som har en liten eller obefintlig säkerhet för sina lån. Räntorna är oftast skyhöga och inte sällan påminner lånekonstruktionen om ocker när det gäller räntor och avgifter för dessa lån om de inte kan betalas i tid. Det främsta skälet till att känna oro för dessa sub-primelån är för dem som tar lånen. Hur påverkas deras ekonomi om finanskrisen förvärras i Stockholm? Hur många fastnar i eviga skuldfällor som en effekt av att dessa lån bjudits ut till alltför dåliga villkor?

När den borgerliga majoriteten startade sin politik för utförsäljning av allmännyttan anlätades ett företag som konsulter (bytt bostad nu) som vid sina informationsmöten rekommenderade sk sub-primelån. Vid informationsmöten som anordnades medverkade ett företag, Blue-Step, för att underlätta för hyresgäster som inte kunde få andra lån att ta sk sub-primelån. Inför erbjudandena om ombildning träder Blue-step in och ”löser” de problem som kan uppstå då hyresgäster inte får lån hos vanliga banker. Lån till hög ränta. Lån har beviljats till personer som har en liten eller obefintlig säkerhet för krediter, på rekommendation från en av Stockholm stad anlita konsultfirma.

Mina frågor till ansvarigt borgarråd är:

1. Anser borgarrådet att det är lämpligt att staden indirekt via information uppmuntrar hyresgäster som inte kan få andra typer av lån att ta sk. sub-primelån?
2. Vilka råd ger stadens ekonomirådgivare vid stadsdelsnämnderna medborgare när det gäller sk sub-primelån?

Stockholm den 16 oktober 2008

Tomas Rudin